

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

Érkezett: 2023 DEC 12

Iktatószám: VII-PF/105/3 (2023)

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Egységes javaslattervezetethez készített indokolás megküldése**

Benyújtó: **Dr. Répássy Róbert, parlamenti államtitkár**

Törvényjavaslat címe, száma: **Magyarország Alaptörvényének tizenkettedik módosítása (T/6221. szám)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II.24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 137/A. § (1) bekezdése alapján iromány-nyilvántartásba vétel céljából megküldöm **Magyarország Alaptörvényének tizenkettedik módosítása (T/6221.)** szóló törvényjavaslat a HHSZ 46. § (10) bekezdése alapján megszerkesztett egységes javaslattervezetethez készített indokolását.

Budapest, 2023. december 12.

Tisztelettel:

Dr. Répássy Róbert
parlamenti államtitkár

Általános indokolás

A javaslat célja egyrészt a honvédelemmel, a Magyar Honvédséggel kapcsolatos alaptörvényi rendelkezések módosítása, másrészt a digitális állampolgársággal és az idegenrendészeti joganyag változásával összefüggő módosítások átvezetése. Tartalmazza továbbá a Javaslatt a szuverenitásvédelem érdekében szükséges kiegészítést is.

1. A javaslat támogatja a demokratikus elszámoltathatóságot, a szabad és tisztességes választásokat azáltal, hogy egy olyan szerv létrehozását irányozza elő, amely tevékenységével hozzájárul Magyarország alkotmányos önazonosságának védelméhez. E független szerv az állami, társadalmi és politikai döntéshozatali folyamatokba való külföldi beavatkozásokat, valamint a választási folyamatok befolyásolására irányuló, külföldről támogatott tevékenységeket hivatott vizsgálni.

2. A javaslat a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai jogállását érintő kérdések szabályozása tekintetében a Kormánynak eredeti jogalkotói hatáskört állapít meg, és lehetővé teszi azt is, hogy e körben az alapvető jogokat és kötelezettségeket érintő szabályokat – az Alaptörvény más, ehhez kapcsolódó garanciáját megtartva – törvény helyett kormányrendelet rendezze. Rögzítésre kerül továbbá, hogy a jogállással összefüggésben szakszervezet nem hozható létre, az egyéb érdek-képviselői szervezetekre vonatkozó szabályokat pedig szintén kormányrendeleti szabályozás tartalmazza. Kiemelendő ugyanakkor, hogy a Magyar Honvédség működésére vonatkozó sarkalatos törvényi szabályozási kötelezettséget a módosítás nem érinti.

3. Az Alaptörvény XXVI. cikkének kiegészítése mögött az a felismerés áll, hogy az információs és kommunikációs technológiák fejlődése életünk gyökeres átalakulását hozza magával. Az állam és a társadalom kapcsolatának digitális térbe helyezése, a modern kormányzati digitális felületek és szolgáltatások létrehozása érdekében az Alaptörvény módosítása a következőkről rendelkezik:

A digitális állampolgársággal kapcsolatban rögzíti, hogy az ügyek digitális intézéséhez az állam mindenki számára egy egyedi, tartós azonosítót biztosít, amely általánosan használható, és mindenki önként döntheti el, hogy használja-e. Ezen felül maga az Alaptörvény ad a digitális ügyintézésrel összefüggő adatkezelésre vonatkozó kormányrendeleti felhatalmazást.

4. Az idegenrendészeti joganyag újraszabályozása miatt szükséges a választójog kapcsán a „huzamos tartózkodásra jogosultság” terminológia bevezetése.

5. Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 18. § (3) bekezdése [figyelemmel a Jat. 1. § (3) bekezdésére is], valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1.

Az általános indokolásban foglalt célok megvalósítása érdekében a szuverenitás védelmét ellátó független szerv felállítására vonatkozó rendelkezés. E szerv természetesen nem egyedülként látja el az alkotmányos önazonosság részét képező [vö. 32/2021. (XII. 20.) AB határozat] szuverenitás védelmét, de az e célokra létrehozott szerv külön sarkalatos törvényben meghatározott eljárásrend szerint lesz jogosult vizsgálni a külföldi beavatkozásokat.

2.

Az Alaptörvény XXVI. cikkének módosítására annak érdekében van szükség, hogy egyértelműen kifejezze azt az államcél, hogy Magyarországon az állam elősegíti a digitalizációt és az ehhez

kapcsolódó technológiai megoldások alkalmazását, ennek keretében a közigazgatási ügyvitel digitális térbe helyezését, amelyhez az állampolgárai számára egy egyedi, tartós azonosítót biztosít.

Az ügyek digitális ügyintézéshez szükséges szabályozási és informatikai környezet – amely ma már egyre több ügy intézését és szolgáltatás igénybevételét teszi lehetővé akár együttesen, egy adott élethelyzethez igazodva – gyorsan változó, rugalmas kereteket igényel. Ehhez igazodóan szükséges az, hogy maga az Alaptörvény adja meg az e szabályozási körben a személyes, valamint annak nem minősülő adatok kezelésével összefüggő kormányrendeleti szintű szabályok megalkotására vonatkozó felhatalmazást.

Az állam a digitális térben történő ügyintézéshez mindenki számára egy egyedi és tartós azonosítót biztosít, összhangban az Európai Unió digitális személyazonosságra vonatkozó szabályozása tartalmával.

A modern korban megfigyelhető társadalmi változásokra tekintettel az Alaptörvény módosításának célja a digitális ügyek intézésének elősegítése, amely során az érintett személynek lehetősége van a digitális állampolgárság választására. E lehetőség ugyanakkor nem eredményezi azt, hogy minden egyes egyedi eljárásnál vagy eljárási cselekménynél újabb döntési jogosultságot biztosítson a jogi szabályozás.

3.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény első normatív rendelkezése a honvédelem nemzeti ügynek minősítésével annak jelentőségét hagyományosan a honvédelmi és szövetségi katonai feladatok közös kiinduló pontjaként tételezi. A megváltozott biztonságpolitikai kihívásokra reflektálva a honvédelmi intézményrendszerrel együttműködő szervezetrendszer összehangolt fejlesztésének megalapozása érdekében a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény Magyarország védelme és biztonsága nemzeti ügynek minősítését tartalmazza.

A javaslat tehát az eddig sarkalatos törvényben – a honvédelemről szóló törvényben [lásd a 2011. évi CXIII. törvényt, a 2021. évi CXL. törvényt] – meghatározott, a honvédelem alapjaként azonosítható alapvető emeli fel alaptörvényi szabályozási szintre. Az Alaptörvény alapelveként rögzíti a jövőben, hogy a haza védelme nem kizárólag az állam (ideértve az állam szerveit, különösen a Magyar Honvédséget), hanem az egész nemzet ügye, amelyhez kapcsolódnak az Alaptörvény XXXI. cikkében szereplő az ország lakosságát, a magyar állampolgárokat, szervezeteket terhelő honvédelmi kötelezettségek.

4.

A javaslat a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjainak jogállási szabályrendszerét a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörébe utalja azzal, hogy értelemszerűen a részletszabályok megalkotására a miniszter részére a Kormány rendelete felhatalmazást adhat.

A javaslat értelmében az Országgyűlésnek tartózkodnia kell azon rendelkezések törvényi rögzítésétől, amelyek az alkotmányos követelményekre tekintettel a Kormány rendeletében is szabályozhatóak. A szabályozás ezzel biztosítja a Kormány számára egy hatékony és a változó kihívásokat eredményesen lekövetni képes jogállási rendelet megalkotását.

A javaslat alapján a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjainak a jogállásukkal összefüggő alapvető jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályok a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott rendeletében is rendezhetők. Ennek eredményeképpen a Kormány olyan szabályokat is rendezhet kormányrendeletben, amit e módosításig kizárólag törvény rendezhetett. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése általános szabályként rögzíti az alapvető jogok és kötelezettségek rendszerének a törvényi szintű szabályozását, amelyhez képest a javaslat eltérő jogforrási szinten kívánja biztosítani

a honvédek jogállása tekintetében az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályozás lehetőségét. Lényeges, hogy a javaslat az alapvető jogok szabályozásához és különösen a korlátozásához kapcsolódó, az Alaptörvény más rendelkezéseiben szereplő garanciális szabályokat nem írja felül: különösen az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből és más alaptörvényi rendelkezésekből következő követelményeknek meg kell felelni a kormányrendeleti szabályoknak is. Rögzítésre kerül továbbá, hogy a jogállással összefüggésben szakszervezet nem alakulhat és tevékenykedhet, az egyéb érdek-képviselői szervezetekre vonatkozó szabályokat pedig szintén kormányrendeleti szabályozás tartalmazza.

A kormányrendeleti jogforrás a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagja esetében a jogállását érintő alapvető jogokat a jövőben is más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozhatja.

5.

Az átmeneti rendelkezés egyértelműsíti, hogy összhangban az idegenrendészeti joganyag változásaival, az új terminológia 2024. március 1-jétől alkalmazandó, ezen időpontig a bevándorolt, illetve letelepedett jogállás irányadó a választójog szempontjából.

6.

Az idegenrendészeti joganyag újraszabályozásával kapcsolatban meghaladottá vált a „letelepedett” és a „bevándorolt” fogalmak alkalmazása, ezért szükséges a választójog kapcsán a „huzamos tartózkodásra jogosultság” terminológia bevezetése. Hangsúlyozandó, hogy a terminológia változása – a kapcsolódó törvényi szabályozás alapján – nem érinti a jelen módosítás hatálybalépésekor bevándoroltként vagy letelepedettként elismert személyek választójogát.

7.

Hatályba léptető rendelkezések.